

ལམ་གྱི་དབྱེ་ཁག་ལམ་ལུགས་གྱི་ ལམ་སྟོན་དང་
བཟོ་སྐྱོད་དང་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ འགན་ཁག་འགྲེལ་བཤད།

ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༩ །

**Guidelines on Road Classification
System and Delineation of
Construction and Maintenance
Responsibilities**

2009

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་།

ཞབས་ཏོག་ལྷན་ཁག་

**Royal Government of Bhutan
Ministry of Works & Human Settlement**

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་། འབས་ཏོག་ལྷན་ཁག།

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN

MINISTRY OF WORKS & HUMAN SETTLEMENT

THIMPHU: BHUTAN

“Towards Quality Infrastructure”

ལམ་སྟོན་ཟིན་འབྲི་འདི་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༢ པའི་ནང་ ལྷན་ཁྲུས་གཞུང་ཚོགས་ ཡིག་ཚང་ལུ་ཕུལ་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༢ པའི་
ཚེས་ ༢༧ ལུ་ ལྷན་ཁྲུས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛོམས་ཐེངས་ ༣། པའི་ནང་ལས་ གནང་བ་གོལ་གནང་ཡི།

འབས་ཏོག་ལྷན་ཁག་གིས་ ལམ་གྱི་དབྱེ་ལག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་ བཅོས་སྐྱབ་དང་རྒྱུན་སྲིད་གི་ འགན་ཁག་འགྲེལ་བཤད་འདི་
འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་མི་དང་ སྤྱིར་བཏང་མི་སེར་ ཆ་མཉམ་གྱི་བདེ་དོན་ལུ་སྤེལ་ཕ་ཡིན། ལམ་སྟོན་འདི་གིས་ མ་འོངས་པ་ནང་ ལམ་
གོང་འཕེལ་གཏང་ནིའི་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ལཱ་འགན་ཚུ་ ཉ་གོ་ནི་ལུ་ བཞག་སྟོན་འབྲུང་རྒྱུགས་ནི་དང་
ལམ་གྱི་ཡོངས་འབྲེལ་ ལྷག་པར་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏང་ནི་གི་ གོས་ཐག་བཅད་ནིའི་ནང་ དུངས་གསལ་ལྷག་པར་འོང་རྒྱུགས་པའི་རེ་བ་ཡོད།

བཀྲིས་བདེ་ལེགས།

(ཡེ་ཤེས་སྤྲུལ་པ)

དཀར་ཆགས།

ལྗོངས།	ཤོག་ཁང་སྟེང་གི་ཕོག་ཆུང་གི་འགྲེལ་བཤུ་བ།
༡.༠ རོ་སྤོང་།	༡
༢.༠ དམིགས་ལུལ།	༡
༣.༠ ལམ་གྱི་དབྱེ་ལག།	༢
༣.༡ ཨེ་ལི་ཡུན་གཞུང་ལམ།	༣
༣.༢ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ།	༣
༣.༣ རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ།	༣
༣.༤ ཨེ་ལི་ཡུན་གཞུང་ལམ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་	
རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་ཚུ་གི་འགན་ལག།	༤
༤.༠ རྫོང་ལག་ལམ།	༤
༤.༡ རྫོང་ལག་གི་ལམ་ཚུ་གི་འགན་ལག།	༥
༥.༠ ཞིང་ལམ།	༥
༥.༡ ཞིང་ལམ་གྱི་འགན་ལག།	༥
༦.༠ ལྗོངས་ལམ།	
༦.༡ ལྗོངས་ལམ་གྱི་བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད།	༦
༦.༢ ལྗོངས་ལམ་གྱི་འགན་ལག།	༦
༧.༠ ལྗོངས་སྤེལ་ལམ།	༧
༧.༡ ལྗོངས་སྤེལ་ལམ་གྱི་འགན་ལག།	༧
རྒྱུ་རྐྱེན་༡ བ། ལམ་གྱི་བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད།	༨
རྒྱུ་རྐྱེན་༢ བ། ལམ་གྱི་དུས་རིམ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འགན་ལག་གི་བཟོ་བཀོད་ལུ་བཟོ་བཀོད་ལུ་འགན་ལག་གི་ལམ་སྤེལ་ལམ།	༩

ལམ་གྱི་དབྱེ་ལག་ལམ་ལུགས་གྱི་ལམ་སྟོན་དང་ བཟོ་སྐྱོད་དང་རྒྱུན་སྐྱོད་གི་ འགན་ཁལ་འགྲེལ་བཤད།

༡.༠ རོ་སྟོན།

འབྲུག་གི་ལམ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་ནང་ གཤམ་གསལ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ ༡༥ ཚུད་དེ་ཡོད་:

- རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ།
- རྫོང་ཁག་ལམ།
- ཡན་ལག་ལམ།
- ཞིང་ལམ།
- འགས་ཚལ་ལམ།
- གསོ་བའི་ལམ།
- ་ཤེས་རིག་ལམ།
- བརྒྱུད་འབྲེལ་ལམ།
- གྲོག་མའི་ལམ།
- སྒྲིང་གི་ལམ།
- ལས་འགུལ་གྱི་ལམ།
- མི་མང་གི་ལམ།
- འཕུལ་གྲང་གི་ལམ།
- རྩོམ་ལམ།
- རྒྱལ་སྤྱིའི་ལམ།

༢.༠ དམིགས་ལུལ།

རྒྱལ་ཡོངས་ལམ་གྱི་ཡོངས་འབྲེལ་གྱི་ འཆར་གཞི་བརྩམ་ནི་དང་ འཆར་དདུལ་བཟོ་ནི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ རྒྱུན་སྐྱོད་འཐབ་ནི་ཚུ་
ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་མི་ ལས་སྡེ་སོ་སོའི་ བདག་དབང་དང་ ལཱ་འགན་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་ ལམ་གྱི་དབྱེ་ལག་
ལམ་ལུགས་ ལ་གསལ་ཅིག་ དགོཔ་བྱུང་ཡོད། ལམ་གྱི་དབྱེ་ལག་ཚུལ་མཐུན་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་གི་ཕན་ཐབས་:

- ལམ་སྒྲུ་ཚོགས་གྱི་ དབྱེ་ལག་སོ་སོའི་ གོ་བཤད་དང་ གོ་དོན་ངེས་ཚིག་ཚུ་ ལ་གསལ་སྟེ་ ཉ་གོ་ཚུགས་ནི།
- ལམ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་དང་ འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་མི་དང་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་བར་ན་ རང་སོའི་ལཱ་འགན་ཚུ་ ལ་གསལ་སྟེ་ ཉ་
གོ་ཚུགས་ནི།

- གྲོས་ཐག་བཅད་ནི་ནང་ དྲུངས་གསལ་ལྟག་པར་འོང་ནི།

3.0 ལམ་གྱི་དབྱེ་ལག།

རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ ལམ་གྱི་ཡོངས་འབྲེལ་ཆ་མཉམ་ དབྱེ་ལག། རང་དབྱེ་ནི་ཡིན་མ་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཡིན།
 དབྱེ་ལག། བ་: རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ།

- ཡེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་/རྒྱལ་སྤྱིའི་ལམ། རྒྱ་ལྗོ་ཡོད་མི་ སུན་ཚོགས་གྲིང་- ཐིམ་ཕུའི་གཞུང་ལམ་།
- རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ། རྒྱ་ལྗོ་ཡོད་མི་ བར་-རུབ་དང་ བྱང་-ལྗོ་གི་གཞུང་ལམ་ཚུ།
- རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ། རྒྱ་ལྗོ་ཡོད་མི་ རྫོང་ལག་གི་ལམ་ཚུ།

དབྱེ་ལག། 2 བ་: རྫོག་ལག་གི་ལམ། རྒྱ་ལྗོ་ཡོད་མི་ ཡན་ལག་ལམ་ཚུ།

དབྱེ་ལག། 3 བ་: ཞིང་ལམ། དུ་ལྗོ་ཡོད་མི་ ཞིང་ལམ་དང་ འཕུལ་སྲུང་གི་ལམ་ཚུ།

དབྱེ་ལག། 4 བ་: འོ་མ་སྤེ་ལམ། རྒྱ་ལྗོ་ཡོད་མི་ འོ་མ་ལམ་ཚུ།

དབྱེ་ལག། 5 བ་: ལྗོད་ལམ།

- རྒྱལ་ཚུལ་ལམ།
- གསོ་བའི་ལམ།
- ཤེས་རིག་ལམ།
- བརྒྱུད་འབྲེལ་ལམ།
- སློབ་མའི་ལམ།
- སྐྱེད་གྱི་ལམ།
- ལས་འགུལ་གྱི་ལམ།
- མི་མང་ལམ།

ལམ་གྱི་མིང་གནས་ སྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་དེ་ ལམ་སེལ་ལམ་ཁུངས་གྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལམ་སྡེ་ཚུ་དང་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལུ་བཟོ་དགོ། ལམ་གྱི་དབྱེ་ཁག་ འོག་མ་ལས་གོང་མ་ལུ་ ཡར་སེང་འབད་ནི་དེ་ ལམ་འགྲུལ་འབད་མི་ སྐྱུམ་འཁོར་གྱི་མང་ཉུང་/ ཟུར་སྐྱགས་། པའི་བཀོད་མི་ལམ་འགྲུལ་ཉུང་མཐའ་དང་ མི་སྡེ་འདུལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྤངས་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་འབད་ནི་ཨིན། འཆར་གཞི་བཟུམ་ནི་དང་ མ་ཕ་བཅུ་གས་ནི་ནང་ བྱ་སྐབས་བདེ་ཐབས་ལུ་ གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་ ལམ་ཚུ་གེར་ སྐར་ལས་ཡོད་པའི་ལམ་ དབྱེ་ཁག་འདྲ་མཉམ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མཐོམ་ཅིག་ལུ་ མཐུན་དགོབ་ཨིན།

3.1 ཨེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་

ཕུན་ཚོགས་གྲིང་_ཐེམ་ཕུའི་གཞུང་ལམ་འདི་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ འབྲུག་ནང་འཁོད་ལུ་ ཨེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་ ཡང་། པ་སྟེ་ རོས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད། ཨེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་སྐོར་ གཞུང་ཚུ་གི་བར་ནའི་ཆེངས་ཡིག་ནང་བཀོད་མི་ བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་འདི་ བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད་ཚུ་དང་འདྲ་མཉམ་ཨིན། ། ཟུར་སྐྱགས་། པར་གཞི་གས་༽

3.2 རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་

རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་ཚུ་ ལམ་འགྲུལ་འབད་མི་ལེ་ཤེས་པའི་ ཏ་ཅང་གིས་ གཤམ་ཆེ་བའི་ལམ་ཚུ་ཨིན། དེ་ཡང་ རོས་འཛིན་ཅན་གྱི་ ས་ཚོགས་གཉིས་གྱི་བར་ན་ ལམ་ཐག་གཤེ་བྱང་བྱང་ཨིན་དགོ་པའི་ཁར་ དེ་གི་རྒྱ་ཚད་ཡང་ སྐྱུམ་འཁོར་གཉིས་ ཏུས་མཉམ་ལུ་ སར་ཚུར་འགྲོ་བཏུབ་སྟེ་དགོ།

3.3 རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་

རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་ཚུ་:

- རྫོང་ཁག་ལྟེ་བཅིག་ དབྱེ་ཁག་འདྲ་མཉམ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མཐོམ་བའི་ དབྱེ་ཁག་ཅིག་ལུ་ མཐུན་མི་ལམ་ཚུ་དང་།
- རྫོང་ཁག་ལྟེ་བཅིག་གཉིས་གྱི་བར་ན་ རྒྱུན་མཐུན་འབད་མི་ལམ་ཚུ་ཨིན།

དེ་ཡང་ ལམ་ཐག་གཤེ་བྱང་བྱང་ཨིན་དགོ་པའི་ཁར་ རྒྱ་ཚད་དེ་ཡང་ སྐྱུམ་འཁོར་གཅིག་འགྲོ་བཏུབ་སྟེ་དགོ། རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་གྱི་ གནས་ཚད་ཚུ་ ཟུར་སྐྱགས་། པ་ལྟར་ཏུ་ཨིན། དཔྱོད་ཡོད་མི་ རྫོང་ཁག་གི་ལམ་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་སྟེ་ མིང་གནས་སྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་ཨིན།

3.༤ ཞེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་ཚུ་གི་འགན་ཁུགས།

ཞེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་ཚུ་གི་ འཆར་གཞི་བཟུམ་ནི་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་འགན་ཁུགས་དེ་ ལས་སེལ་ལས་ཁུངས་ལུ་ཡོག་ནི་ཨིན། རྒྱལ་ཁབ་གི་ མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གི་ གནས་སྤངས་དང་བསྐྱུར་ཏེ་ དགོས་མཁོ་འབྱུང་པའི་སྐབས་ ལམ་གི་དབྱེ་ཁག་སྤྱི་བཙུག་འབད་ནི་བཟུམ་ཏེ་ ལམ་དང་ཟམ་གི་དབྱེ་ཁག་ ཆ་མཉམ་གི་ གོ་ལུ་ གནས་ཚད་བཟོ་ནི་དབང་ཚད་དང་བཙུག་ རྒྱལ་ཡོངས་ལམ་གི་ཡོངས་འབྲེལ་ གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་དེ་ དབང་འཛིན་ཡང་ ལས་སེལ་ཁུངས་ཨིན།

ཞེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་ཚུ་ ཆ་མཉམ་ལུ་ ལས་སེལ་ལས་ཁུངས་ གི་ གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ལམ་ཉུགས་དང་ བཀག་གཏངས་ཚུ་བཟུམ་པའི་ ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ཤེས་ཚུ་ཡོད་དགོ།

༤.0 རྫོང་ཁག་ལམ་མ།

རྫོང་ཁག་གི་ལམ་ཟེར་མི་དེ་:

- རྫོང་ཁག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་དང་ ཆེག་བསྐྱིལ་ཆེད་འོག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ཡིག་ཚང་ཅིག་ལུ་ རྒྱུན་མཐུན་འབད་མི།
- ཞེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་སྡེ་ སྤར་ལས་ངོས་འཛིན་མ་ འབད་མི་ རྫོང་ཁག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་ དུང་ཁག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་ རྒྱུན་མཐུན་འབད་མི།
- ཞེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་སྡེ་ སྤར་ལས་ངོས་འཛིན་མ་ འབད་མི་ རྫོང་ཁག་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ་ དུང་ཁག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་ལས་ དུང་ཁག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་གཞུག་གཅིག་ལུ་ རྒྱུན་མཐུན་འབད་ མི།
- དུང་ཁག་ཅིག་ ཆེད་འོག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ཡིག་ཚང་ཅིག་ལུ་ རྒྱུན་མཐུན་འབད་མི།
- ཆེག་བསྐྱིལ་ཆེད་འོག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་/ལུ་བཟུམ་ཏེ་ སྤར་ལས་ཡོད་པའི་ དབྱེ་ཁག་འབྲམ་མཉམ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མཐོམ་ཅིག་ལུ་ རྒྱུན་མཐུན་ འབད་མི་ལམ་ཚུ་ཨིན།

དམྱོམ་དབུལ་གི་དཀའ་ངལ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ འཆར་གཞི་¹⁰ པའི་ནང་ ལམ་གི་དབྱེ་བ་ གཅི་འཕྲོག་ལས་ཨིན་ཅུང་ ཆེད་འོག་ལུ་ ཚུ་ རྒྱུན་མཐུན་འབད་ནི་ལུ་ གཙོ་བོར་བཏོན་ནི་ཨིན། དམྱོམ་ཡོད་པའི་ཞིང་ལམ་ ཆེད་འོག་ལུ་བཟུམ་ཏེ་དང་ རྒྱུན་མཐུན་ཡོད་མི་ཚུ་

ལུལ་མའི་འཆར་གཞི་ཚུ་ནང་ མ་དདུལ་ཐོབ་ཉིང་དང་བསྐྱེད་ཏེ་ གོ་རིམ་བཞིན་ རྫོང་ཁག་གི་ལམ་སྐྱོད་ ཡར་སེང་འབད་ནི་ཨིན།
རྫོང་ཁག་ལམ་གྱི་ བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད་ཚུ་ ཟུར་སྐྱགས་། པའི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད།

༤.༡ རྫོང་ཁག་གི་ལམ་སྐྱོད་གི་འགན་ཁག།

རྫོང་ཁག་ལམ་གྱི་ འཆར་གཞི་བཅུམ་ནི་དང་ གཙུ་རིམ་བཟོ་ནི་ འཆར་དདུལ་བཟོ་ནི་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཚུ་གིས་འབད་
ནི་ཨིན།

རྫོང་ཁག་ལམ་སྐྱོད་ བཟོ་སྐྱེད་འབད་ནི་དང་ རྒྱུན་སྐྱོད་འབྲེལ་བའི་འགན་ཁག་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ འབག་ཚུགས་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་
ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་དང་ སོ་ནམ་ལྷན་ཁག་ ཞབས་རྟེན་ལྷན་ཁག་ རྒྱལ་གཞུང་གི་གཞི་གཞུང་ཚོགས་ཚུ་གིས་ འཆར་གཞི་
༡༠ པའི་ནང་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་ ལྷོགས་གྲུབ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་གི་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་བཏོན་ནི་ཨིན། རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་
ཚུ་གི་ ལྷོགས་གྲུབ་ལང་མ་སྐྱོད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་མཉམ་ རྫོང་ཁག་གི་ལམ་སྐྱོད་ བཟོ་སྐྱེད་འབད་ནི་དང་ རྒྱུན་སྐྱོད་འབྲེལ་བའི་འགན་ཁག་ཚུ་
ཁོང་གིས་ལེན་ནི་ཨིན།

དམྱོལ་འབྲེལ་སྐབས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ཚུ་ལུ་ ལྷོགས་གྲུབ་ལང་མ་མེད་པ་ལས་ རྫོང་ཁག་ལམ་གྱི་ མ་ཚུ་ མ་བཅུགས་གོང་གི་བཟྍ་
ཞིབ་དང་ ས་འཇལ་ བཟོ་བཀོད་ མཁོ་སྐྱབ་ བཟོ་སྐྱེད་ རྒྱུན་སྐྱོད་ཚུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབད་ནི་ཨིན།

༤.༠ ཞིང་ལམ།

ཞིང་ལམ་ཚུ་ སོ་ནམ་ས་ཞིང་ལུ་མཁོ་བའི་ཅཅས་བསྐྱེད་ནི་དང་ སོ་ནམ་འཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཁོ་ཁོ་ལུ་འབྲེལ་འབད་ནི་དོན་ལུ་ སོ་ནམ་
ས་ཞིང་དང་/གཞུང་ཚོན་ཚུ་ལས་ ལྷུང་ལས་ཡོད་པའི་ དབྱེ་ཁག་འདྲ་མཉམ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མཐོ་བའི་ལམ་ཅིག་ལུ་ འབྲེལ་མཐུད་
འབད་མི་ ལམ་ཚུ་ཨིན། དབྱེ་ཁག་མཐོ་བའི་ ལམ་གཞན་ཚུ་བཟུམ་སྐྱོད་ ཞིང་ལམ་གྱི་བཟོ་སྐྱེད་ཚུ་ནང་ཡང་ འོས་འབབ་ལྷན་པའི་ ཟམ་
གྱི་འཆར་དདུལ་ཚུ་ཚུང་དགོ།

ཞིང་ལམ་གྱི་གཙུ་རིམ་བཟོ་ནི་དེ་ སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཀོད་མི་ རྒྱ་ཚད་དང་འབྲེལ་ཏེ་ མེད་འོག་ཚོགས་སྐྱོད་གིས་བཟོ་ནི་དང་ ཞིང་
ལམ་གྱི་བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད་ཚུ་ སོ་ནམ་ལྷན་ཁག་དང་སྐྱོན་བསྐྱེད་ཐོག་ལུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཟོ་ནི་ཨིན། ཞིང་ལམ་གྱི་
བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད་སྐྱོར་ ཟུར་སྐྱགས་། པར་གཟིགས།

༥.༡ ཞིང་ལམ་གྱི་འགན་ཁག།

ཞིང་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ལྷོགས་གྲུབ་ཚད་ཅིག་ལས་མེད་པ་བཞིན་དུ་ ཞིང་ལམ་གྱི་དོན་ལུ་ མ་ཅུ་ མ་བཅུགས་གོང་གི་བརྟག་ཞིབ་དང་
ས་ཁམས་དབྱེ་ཞིབ་ ས་འཇལ་ བཟོ་བཀོད་ མཁོ་སྐྱབ་འབད་ནི་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ལས་ འཕུལ་རིག་གི
རྒྱབ་སྐྱོར་ལེན་ཐོག་ལུ་ འབད་ནི་ཨིན།

ཞིང་ལམ་གྱི་ འཆར་གཞི་བཟུམ་ནི་དང་ གཙོ་རིམ་བཟོ་ནི་ འཆར་དདུལ་བཟོ་ནི་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་/སོ་ནམ་
ལས་ཁུངས་ལས་ འཕུལ་རིག་རྒྱབ་སྐྱོར་ལེན་ཐོག་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཞིང་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ འབད་ནི་ཨིན།

ཞིང་ལམ་གྱི་ཟམ་རྒྱབ་མི་ སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་/རྫོང་ཁག་གི་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་ཚུ་ལུ་ བྱང་འཁོད་ཀྱི་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་ སྐྱོང་བརྟམ་དང་
འཕུལ་རིག་གི་ལམ་སྟོན་ཚུ་གི་སྐོར་ འཕུལ་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་ དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བྱིན་ནི་ཨིན། སོ་
ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཏན་འཇགས་ཀྱི་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་ཚུ་བཅུགས་ཏེ་ ཁོང་རའི་ནང་འཁོད་ལྷོགས་གྲུབ་ ཡར་འཕགས་ཏང་དགོ།
གནམ་བྱར་གྱི་ཆར་ཚུ་གིས་མེད་པ་བཏང་མི་དང་ ལམ་གཞུང་རྒྱབ་སྐྱོར་བཟོ་དང་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལྷ་ཚུ་བཅིས་ཏེ་ རྒྱབ་སྐྱོང་སློབ་འབད་
དགོས་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་འབད་ནི་དང་ རྒྱབ་སྐྱོང་སློབ་འབད་ནིའི་ འཆར་དདུལ་དེ་ཡང་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་
ནང་བཞག་དགོ།

ཞིང་ལམ་གྱི་དུས་རིམ་ རྒྱབ་སྐྱོང་འབབ་ནི་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་ཕན་བྱུང་མི་ཚུ་གི་ འགན་ཁག་ཨིན། དུས་རིམ་རྒྱབ་སྐྱོང་གི་ འཆར་དདུལ་
དེ་ སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ སློབ་ནི་ཨིནམ་དང་ ཞིང་ལམ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོང་དེ་ སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ མཐའ་
མཇུག་གི་ རྒྱབ་སྐྱོང་ལག་དེབ་ ནང་ བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་འབད་དགོ། ལམ་གྱི་དུས་རིམ་རྒྱབ་སྐྱོང་ནང་ཚུད་པའི་ ལས་རིགས་ཀྱི་
དོན་ལུ་ ཟུར་སྐྱབས་² པའི་ནང་གཟིགས།

༥.༠ ལྷོད་ལམ།

ལྷོད་ལམ་ཚུ་ གོང་ལུ་ལམ་གྱི་དབྱེ་ཁག་⁴ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་མི་ལམ་ཚུ་ཨིན།

༥.༡ ལྷོད་ལམ་གྱི་བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད།

ལྷོད་ལམ་གྱི་དོན་ལུ་ བཟོ་བཀོད་གནས་ཚད་བཟོ་ནི་དང་ རྒྱད་རྒྱུ་བཀོད་ནི་བཟུམ་གྱི་ འཕུལ་རིག་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་
དང་གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བྱིན་ནི་ཨིན། ལྷོད་ལམ་གྱི་ འགོ་བཅུགས་ས་ཚིགས་དང་ བཟོ་བཀོད་ཚུ་ ལས་སེལ་
ལས་ཁུངས་ལས་ གནང་བ་འགྲོལ་དགོས་དང་ ལྷོད་ལམ་ཚུ་ དམ་འཁོས་ ཞིང་ལམ་གྱི་གནས་ཚད་དང་ འབྲེལ་ཕྱུག་བཟོ་དགོ།

ལམ་གྱི་བཟོ་བཀོད་གནས་ཚུལ།

ལམ་གྱི་དུལ་ལག	རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ།				རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ།				རྫོང་ཁག་གི་ལམ།				ཞིང་ལམ།			
	ཞེལ	ཨར	ཞེམ	ཞེསི	ཞེལ	ཨར	ཞེམ	ཞེསི	ཞེལ	ཨར	ཞེམ	ཞེསི	ཞེལ	ཨར	ཞེམ	ཞེསི
བཟོ་བཀོད་ལྷན་ཚུལ་།	60	40	༤0	30	40	༤0	30	20	༤	30	20	༡༥	30	25	༡༥	༡0
རྒྱུ་རྒྱུགས་རྒྱུང་ཚུལ་ (vpd)	>200				100-200				30-100				<30			
རྒྱུ་རྒྱུགས་རྒྱུང་ཚུལ་།	ལམ་གྱི་ཐོབ་དཔང་				30				30				30			
	ལམ་གཞུང་རྒྱུང་				6.4				3.4				3.4			
	ལམ་གྱི་མཐའ་མ				1.4x2				1.4x2				0.4x2			
	གཞུང་ལམ་				1.0				1.0				0.6			
ཐང་སྐྱོམས་སྐྱོར་རྒྱུང་མཐའ་།	114	40	40	30	24	24	24	14	24	24	14	14	14			
རྒྱུ་རྒྱུགས་རྒྱུང་ཚུལ་།	དམིགས་བསལ་=10															
ལམ་གཞུང་རྒྱུང་གི་གསེབ་ལ་ (%)	2-4				2-4				༤				༤			

ལམ་གྱི་དུས་རིམ་རྒྱུན་སྐྱོད་གངས་སུ་བཅུགས་ཡོད་པའི་ལས་རིགས།

དུས་རིམ་རྒྱུན་སྐྱོད་ལས་རིགས།

༡. ཨེ་ཤི་ཡུན་གཞུང་ལམ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཡོངས་ཡན་ལག་གཞུང་ལམ་རྫོང་ལག་ལམ་སྟོན་ལམ་ཚུ་གི་དུས་རིམ་རྒྱུན་སྐྱོད་གི་ལས་རིགས་ཚུ་གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཡིན། སྟོན་ལམ་གྱི་དོན་ལུ་མ་གཏོགས་གཞན་ལམ་དང་ཟམ་ཚུ་གི་རྒྱུན་སྐྱོད་འཆར་དབུལ་ཚུ་ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་འབྲིལ་ཏེ་སྐལ་སྟོན་འབད་ནི་ཡིན།

ཨང།	ལམ་གྱི་ཆ་ཤས།	རྒྱུན་སྐྱོད་ལས་རིགས།
༡	ལམ་གཞུང་རྒྱུང།	<p>ཉམས་བཅོས་འབད་དགོཔ།</p> <ul style="list-style-type: none"> ● རོང། ● འཁོར་ལའི་མ་ཤུར། ● སེར་གུ། ● ལ་ལེབས།
༢	མཐའ་མ།	<p>ལེགས་བཅོས་འབད་དགོཔ།</p> <ul style="list-style-type: none"> ● གསེག་འབབ་/མཐོ་དམན། ● རྟོ་གུ/ལང་ལིང། ● རྟོན་ལུ་མ་དང་རག་ལོ་སེལ་ནི།
༣	གཡུར་བ། ཟམ་རྒྱུང་/རྒྱུར་ཁའི་གཡུར་བ།	<ul style="list-style-type: none"> ● རྟོན་ལུ་སེལ་ནི། ● རག་ལོ་སེལ་ནི། ● གཡུར་བ་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི། ● སའི་གཡུར་བ་རྒྱ་བཟོ་བཅོས་འབད་ནི།
༤	ལམ་རྒྱགས་དང་བན་མཚོན་ལམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན།	<ul style="list-style-type: none"> ● མཐའ་སྐྱོར་རྩིགས་/ཁྱུང་/ཀྱེ་ལོ་མི་ཉར་གྱི་ཀམ་ཚུ་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི། ● ཀར་གཏང་ནི་ཚོན་གཏང་ནི། ● རྟོན་ལུ་སེལ་ནི། ● ལམ་རྒྱགས་བཀལ་ནི།

		<ul style="list-style-type: none"> ● ལམ་གྱི་ཉེན་སྲུང་།
༥	ལམ་གྱི་ཐོབ་དབང་སེམས་། ། ལམ་གྱི་བར་ཐིག་ལས་གཡམ་གཡོན་ལུ་ ཕྱི་ལོ་༥༠ རེ་དང་ ལམ་གྱི་ཚད་འཛིན་སེམས་གཞན་།	<ul style="list-style-type: none"> ● མཐོང་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་ཉོན་ལྷམ་སེལ་ནི། ● མཐོང་གསལ་གྱི་བར་ཚད་སེལ་ནི། ● མཚམས་ཉམས་རྒྱུ་སྐྱོད་འཐབ་ནི།
༦	གཞན།	<ul style="list-style-type: none"> ● ཤིང་དུམ་དང་དོ་ཚུ་འབྲུ་བཀོ་ནི། ● ལམ་ཁལ་ས་ཉོན་ལྷམ་ཚུ་སེལ་ནི་དང་ ཀ་ར་ གཏང་ནི་ལ་སོགས་པ། ● ལམ་བཤོ་ནི།

༢. ཞིང་ལམ་ཚུ་གི་ རུས་རིམ་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ལས་རིགས་ཚུ་ ལ་རྟག་ར་འབད་དགོ་པའི་ ལུ་རྒྱུང་གུ་ཚུ་ཨིན། ལུ་དེ་ཚུ་ ལག་ཐོག་གི་ལག་
ཆས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ལག་པ་གིས་འབད་ཚུགས་པ་ལས་ དམིགས་བསལ་གྱི་རིག་རྒྱལ་ཚུ་དགོ་པ་མེད་ཅུང་ རྒྱུ་ཆས་ཚུ་ ཆ་མཉམ་
ར་ བརྒྱུག་སྟེ་དགོ།

དེ་འབད་མཇུག་ ལུ་དེ་འཇམ་ཉོང་ཉོ་ཨིན་ཅུང་ འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ཉེ་ འགོ་འབྲེན་འཐབ་ཐོག་ རུས་རིམ་བཞིན་དུ་ ལག་ལེན་འཐབ་
དགོ་པ་ཡོད། རུས་རིམ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་ནི་ཕྱིས་པ་ཅིན་ མཚོ་གསལ་པ་ར་ ཚབས་ཆེ་གི་རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་དགོ་པ་ལུ་འགྱུར་མ་ཨིན།

འོག་གི་ལུ་ཚུ་ རུས་རིམ་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ལུ་སྟེ་ ཆ་བཞག་པ་ཨིན།

- བཀག་ཆས་སེལ་ནི། ། རྗེ་ཁྲར་༢༠ རེ་ནང་ ས་རུད་ གྲུས་བེག་མི་ཁྲར་༥ མན་ཚད་སེལ་ནི་ཚུ་དཔ་ཨིན་།
- ཟམ་རྒྱུང་དང་ ལམ་སྐྱོད་པ་བཏོགས་ཉེ་ཡོད་པའི་གཡུར་བ་གི་ གཞི་བཀོད་ཚུ་སེལ་ནི།
- གཞི་བཀོད་ཚུ་སེལ་ནི།
- ལམ་རྒྱུར་གྱི་གཡུར་བ་ཚུ་ སེལ་ནི་དང་ རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་ནི།
- གཡུར་བ་ནང་ ས་བཀག་ཆས་དང་ གཡུར་ཁེབས་ཚུ་ ཉམས་བཅོས་འབད་ནི།
- ལམ་གྱི་ཁལ་ཁེབས་ ཉམས་བཅོས་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་ཆས་ཚུ་ བསྐྱུ་སྐྱུ་བ་དང་ སྐྱེལ་འབྲེན་ གསོ་ག་བཞག་འབད་ནི།
- བསྐྱུ་བསྐྱུ་བས་འབད་མི་ རྒྱུ་ཆས་ཚུ་གིས་ ལམ་གྱི་ཁལ་ཁེབས་ ཉམས་བཅོས་འབད་ནི།
- རོ་རྩིག་གི་ལུ་/ཉམས་བཅོས། ། ། རྗེ་ཁྲར་ཨེམ་ ཡང་ན་ རྗེ་ཁྲར་ཨེམ་།

